

cippet kan administrere påbudsadgangen, således at der findes rimelige løsninger.

Heller ikke anden, sammenlignelig lovgivning lægger spørgsmålet om eventuelt dadelværdige forhold hos påbudsadressaten til grund. Efter bygge-loven kan der for eksempel meddeles påbud til ejer/bruger af en ejendom, hvis bebyggelsen eller ejendommens ubebyggede arealer giver anledning til fare for ejendommens beboere eller andre. Et sådant påbud, hvis sigte delvist er det samme som tilstræbes efter miljøbeskyttelsesloven, nemlig at beskytte mod farer for menneskers sundhed, forudsætter ikke, at tilstanden på ejendommen skyldes, at ejeren har handlet uforsvarligt.

Ulempen ved ikke at lægge spørgsmålet om uforsvarlige forhold hos påbudsadressaten til grund, kan hævdes at være, at der er en risiko for, at påbud i visse situationer kunne virke stødende i den almindelige retsbevidsthed.

Dette spørgsmål kan imidlertid indgå i overvejelserne om selve udformningen af påbudshjælmen, således, at den klart afgrænser, til og i hvilke tilfælde påbud kan meddeles, eksempelvis at påbud kun kan meddeles til brugeren af det anlæg, der har forårsaget forureningen, og ved eventuelt at udlukke eller begrænse adgangen til at meddele påbud til eksempelvis private boligejere.

Ved ikke at lægge erstatningsretlige principper til grund opnås tillige, at en løsning af forureningsproblemerne ved påbud til forurenere ikke begrænses af erstatningsrettens forældelsesregler, således at der principielt er mulighed for at gribe ind over for forhold, som efter en konkret vurdering rent faktisk indebærer et uløst miljøproblem. Derimod kan forvaltningsretlige passivitetsbetragtninger naturligvis begrænse myndighedernes handlemuligheder.

Kompetencer til at anvende offentligretlige regler, kombineret med kompetencer til at udøve administrative skøn over, hvilke indgreb m.v. miljøproblemerne omfang og behovet for afhjælpning begrunder, er centrale for miljømyndigheder, der udfører tilsynsfunktioner. I administrativ henseende er regler, der klart beskriver de forhold, som kan begrunde en oprydning forpligtigelse på en sådan måde, at påbudsadressatens subjektive (uforsvarlige) forhold ikke er relevante, alt andet lige bedst egnede til at blive administreret i et decentralt system. Retssikkerheden tilgodeses via de almindelige forvaltningsretlige regler om afgørelsens lovlighed og saglighed, begrundelseskra- vet og proportionalitetsprincippet, samt ved klagead- gang og domstolsprøvelse.

Det følger af det ovenstående, at regler, der ikke ba- seres på uforsvarlighedsnormen, vil give anledning til

færre retssager, da retstilstanden i højere grad direkte kan aflæses af reglerne og vil medføre færre udgifter for det offentlige.«

Lovforslaget

Det er i overensstemmelse med flertallets anbefalinger i Jordforureningsudvalget nærværende lovfor- slags udgangspunkt, at den ovennævnte vurdering bør føre til, at reglerne udformes som offentligretlige reg- ler.

Det betyder, at det for påbudsadgangen skal være uden betydning, om de forskellige erstatningsretlige betingelser er opfyldt.

På denne baggrund er nærværende lovforslag ud- formet efter det hovedprincip, at for at kunne meddele påbud efter lovforslaget, er det alene en forudsætning, at der er hjemmel i lovforslaget til at stille krav om un- dersøgelse og oprydning af en jordforurening og /eller fare for jordforurening, at lovforslagets formålsbe- stemmelse inddrages i fortolkningen og i fastlæggel- sen af retsfølgen, og at den konkrete hjemmel anvendes i overensstemmelse med de forvaltningsretlige principper og grundsætninger.

De undersøgelses- og oprydningspåbud, som miljø- myndighederne efter lovforslaget kan pålægge forene- nere, er således udelukkende baseret på offentligretlige, særligt miljømæssige hensyn. Det er således alene hensynet til miljø i form af beskyttelse af drikke- vandsressourcer, vandløbskvalitet mv. og til sundhed i form af beskyttelse af børn og voksne mod sundhed- skadelige påvirkning fra forurennet jord, der kan be- grunde et påbud efter lovforslaget.

Civile erstatningsretlige overvejelser og hensyn er derimod administrationen af lovforslaget uvedkom- mende. Det er således ikke blandt de hensyn, der kan varetages efter loven, at sikre f.eks. grundejere, der har overtaget en forurennet grund, erstatning for tab, f.eks. i form af formindsket grundværdi, som følge af forureningen. For sådanne tab må grundejeren søge erstatning hos forurenere efter de almindelige erstat- ningsretlige regler. Lovforslaget indskrænker ikke grundejerens adgang hertil.

Det er tilsvarende heller ikke relevant for admini- strationen af lovforslagets påbudsregler, om de udgif- ter, som forurenere måtte skulle afholde til opføl- ning af et undersøgelses- eller oprydningspåbud efter lovforslaget, måtte være større eller mindre end de ud- gifter, som forurenere måtte kunne blive dømt til at skulle betale i erstatning efter de almindelige regler om erstatning (i eller udenfor kontrakt) til en grund- ejer, som måtte have lidt et tab som følge af en jord- forurening. De offentligretlige påbud efter lovforsla-